

252022

Seat No. _____

M. Com. (Part - I) Examination

April / May – 2003

Industry : Paper - I
(Industry & Labour)

Time : Hours]

[Total Marks :

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

- ૧ આધુનિક પેઢીના વિવિધ ધ્યેયો સમજાવો. તે પ્રત્યેકનું શું મહત્ત્વ છે તે ચર્ચો.
અથવા
- ૧ ભારતની ઔદ્યોગિક નીતિના મહત્ત્વના લક્ષણો કયા છે ? તાજેતરમાં આ નીતિમાં થયેલા ફેરફારોની સૂચિત અસરો સ્પષ્ટ કરો.
- ૨ સંયુક્ત ક્ષેત્ર એટલે શું ? ભારતમાં ઔદ્યોગિક નીતિના ઉદ્દેશો સિદ્ધ કરવામાં, તમારી દૃષ્ટિએ, આ ક્ષેત્રનો વિકાસ કેટલે અંશે મદદરૂપ બનશે ?
અથવા
- ૨ “નાના ઉદ્યોગોના યોગ્ય વિકાસથી ભારતની વર્તમાન આર્થિક સમસ્યાઓ ઉકલી શકે.” તમે આ વિધાન સાથે સંમત થાઓ છો ? શાથી ?
- ૩ “શ્રમની ઉત્પાદકતા” એટલે શું ? ભારતમાં શ્રમની ઉત્પાદકતા સુધારવા માટે તમે કઈ પ્રયુક્તિઓ સૂચવશો ? શા માટે ?
અથવા
- ૩ ઔદ્યોગિક ઝગડાઓ શાથી ઉદ્ભવે છે ? ઔદ્યોગિક ઝગડાઓની પતાવટ માટે અત્યાર સુધી ભારતમાં શાં પગલાં લેવામાં આવ્યા છે ?
- ૪ “ન્યૂનતમ વેતન”નો અર્થ સમજાવો. ભારત સરકારની ન્યૂનતમ વેતન નીતિનું મૂલ્યાંકન કરો.
અથવા
- ૪ નોંધ લખો : (ગમે તે બે)
(અ) ઔદ્યોગિક ઉત્પાદકતા
(બ) વ્યવસ્થાપનમાં શ્રમની ભાગીદારી
(ક) બાળ મજૂર
(ડ) નફાની વહેંચણી.

252022]

1

[Contd...

ENGLISH VERSION

Instruction : All questions carry **equal** marks.

- 1 Explain various objectives of a modern firm. Discuss the importance of each one of them.

OR

- 1 What are the salient features of Industrial Policy in India ? Bring out the implications of the recent changes in this policy.

- 2 Define joint sector. How far do you think that the development of joint sector will help in realizing the objectives of Industrial Policy in India ?

OR

- 2 "Current economic problems of India can be solved with the proper development of small scale industries." Do you agree with the statement ? Why ?

- 3 What is "Productivity of Labour". What techniques would you suggest to improve productivity of labour in India ? Why ?

OR

- 3 Why do industrial disputes arise ? What has been done so far for the settlement of such disputes in India ?

- 4 Explain the meaning of "Minimum Wages". Evaluate government's minimum wage policy in India.

OR

- 4 Write notes : (any **two**)
- (a) Industrial productivity
 - (b) Labour participation in management
 - (c) Child labour
 - (d) Profit sharing.